

PROVINCIE OVERIJSEL

TAM PROJECTBESLUIT HERSTEL N2000- GEBIED LANDGOEDEREN OLDENZAAL M.E.R.-BEOORDELING

27 MEI 2024

WSP NEDERLAND B.V.
GAETANO MARTINOLAAN 50
6229 GS MAASTRICHT

+31 (0)88 910 20 00
wsp.com

PROJECTNUMMER
SLM024284

DOCUMENTNUMMER
SLM024284.RAP01.DB, versie V2a

COLOFON

RAPPORTHISTORIE

2a	27 mei 2024	Definitieve versie met kleine aanpassingen
2	24 mei 2024	Definitieve versie met wijzigingen
1	27 mei 2024	Initiële versie
0b	16 april 2024	Aangepast concept
0a	5 maart 2024	Initiële versie

AUTORISATIE

PROJECTNUMMER	DOCUMENTNUMMER	VERSIE	STATUS
SLM024284	SLM024284.RAP01.DB	V2a	definitief

INHOUDS- OPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging Projectgebied	4
1.3	Relevante Maatregelen	8
2	M.E.R.-BEOORDELING	10
2.1	M.e.r.-beoordeling PIP Landgoederen Oldenzaal	10
2.2	Een m.e.r.(-beoordelings)plichtig project	10
2.3	Procedure en beoordelingscriteria	11
3	KENMERKEN EN PLAATS VAN HET PROJECT	12
3.1	Kenmerken van het project	12
3.2	Plaats van het project	13
4	KENMERKEN VAN DE MOGELIJKE EFFECTEN	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Ecologie	14
4.3	Bodem en Water	15
4.4	Vernatting	16
4.4.1	Vernatting en Agrarisch grondgebruik	16
4.4.2	Ontwatering gebied de Reuver	16
5	CONCLUSIE	17
	OVERZICHT BIJLAGE(N)	
	Bijlage 1	
	— m.e.r.-beoordeling PIP 2018/2019	
	Bijlage 2	
	— Inrichtingsplan (versie 24-04-2024)	
	Bijlage 3	
	— a-g Rapporten ijzeroxideslib	
	Bijlage 4	
	— vernatting irt agrarisch grondgebruik	

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In 2019 hebben Provinciale Staten van Overijssel het Provinciale inpassingsplan 'Landgoederen Oldenzaal' vastgesteld (verder het PIP). Dit PIP is grotendeels onherroepelijk, met uitzondering van o.a. deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek, waar voorliggende m.e.r.-beoordeling over gaat. Het PIP richtte zich op het mogelijk maken van natuurherstelmaatregelen en het planologisch beschermen van de natuur ten behoeve van het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal'. Bij dit PIP is een bijbehorende m.e.r.-beoordeling (Lieveense, SLS003277.RAP002.DB, 15 november 2018) uitgevoerd en vastgesteld.

Op 30 juni 2021 heeft de Raad van State uitspraak gedaan op de beroepen die waren ingediend tegen de vaststelling van het PIP 2019. Door deze uitspraak is het PIP 2019 grotendeels onherroepelijk geworden, met uitzondering van enkele onderdelen, waarvan een belangrijk deel deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek betreft. Het is de bedoeling deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek en een artikel i.v.m. ontwatering in gebied de Reuver planologisch te 'repareren'. Daarnaast zijn er enkele andere planologische wijzigingen nodig, in verband met voortschrijdend inzicht (waaronder geconstateerde omissies) of nieuwe afspraken met grondeigenaren. De reparaties en enkele andere planologische wijzigingen worden vormgegeven in een zogenaamd provinciaal Projectbesluit 'TAM-projectbesluit Herstel landgoederen Oldenzaal'.

Voorliggende m.e.r.-beoordeling heeft betrekking op de maatregelen die zijn opgenomen in het Inrichtingsplan deelgebied Liesketbeek-Snoeyinksbeek (2024). Alleen voor dit deelgebied zijn, ten opzichte van het Provinciaal Inpassingsplan Landgoederen Oldenzaal (uit 2019) deels nieuwe/andere maatregelen geformuleerd. Hiervoor is ook een nieuw Inrichtingsplan gemaakt, Het Inrichtingsplan 'Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal, deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek'¹. Voor de overige percelen binnen het werkingsgebied van het Projectbesluit (de percelen weergegeven in tabel 1), zorgt het projectbesluit enkel voor een planologische reparatie en/of actualisering, zonder inhoudelijk gevolg.

1.2 LIGGING PROJECTGEBIED

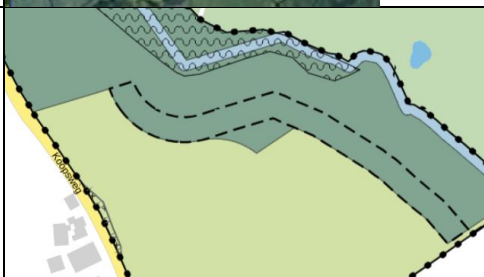
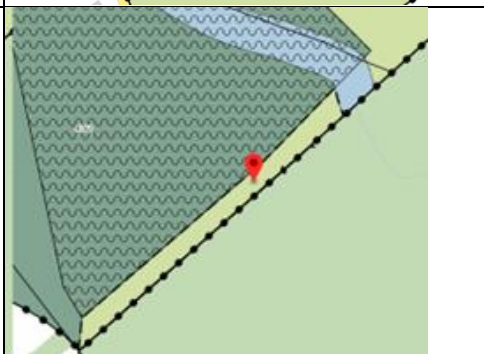
Het werkingsgebied van het projectbesluit omvat de volgende gebieden:

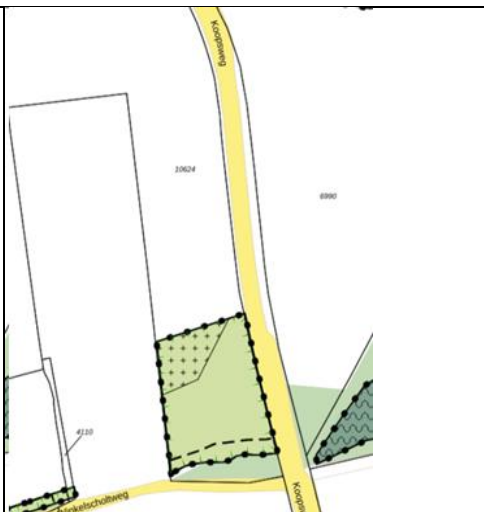
- 'Omgeving Liesketbeek/Snoeyinksbeek, ten zuiden van de A1, hoofdzakelijk ten noorden van De Losserhof en ten westen van de Koopsweg (inclusief percelen kadastraal bekend, gemeente Losser, sectie H, nrs. H 146, 3154 en 9284 ged.);
- De percelen in de onderstaande tabel:

perceel/percelen	afbeelding
------------------	------------

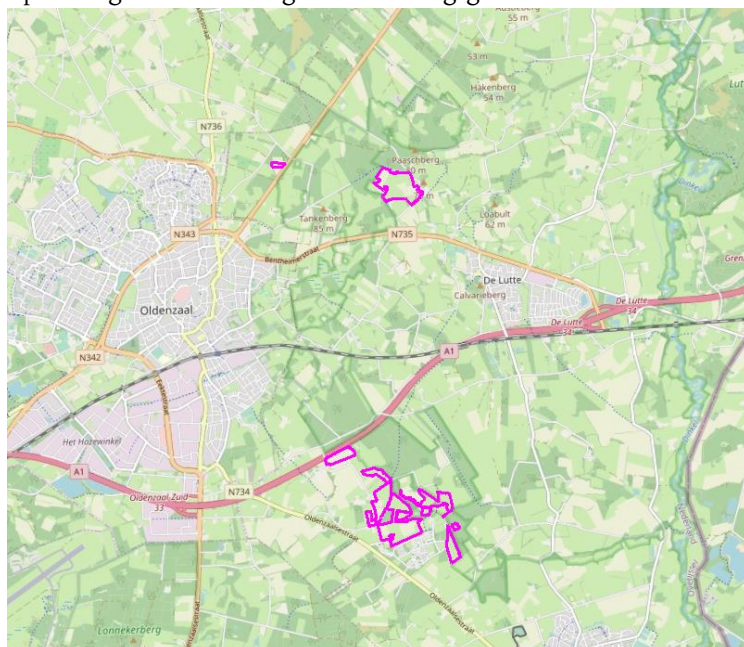
¹ Toegevoegd in de bijlagen bij dit document

landbouwgebied 'De Reuver', ten noorden van de N735, onderaan de voet van de Paaschberg, ingesloten door de Paasbergweg en de Alleeweg. De planregels in het PIP van 2019 waren, ten onrechte, strenger dan in het Inrichtingsplan van destijds voorgeschreven. In het projectbesluit wordt dit hersteld, in die zin dat bestaande ontwatering mag blijven bestaan, omdat dit geen effecten heeft op Natura 2000-gebied. Een toename van de ontwatering is niet toegestaan. De wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen.	
H, nr. 10644, verwijderen aanduiding 'fosfaatuitmijning' (uitvoeren maatregel is anderszins verzekerd).	
H, nr. 10643, terug bestemmen naar Agrarisch - 1 cf geldende omgevingsplan, perceel is niet nodig voor het uitvoeren van natuurherstelmaatregelen.	
Percelen H, nrs. 146, 3148 (ged.), 3154 en 9284 (ged.): worden NSW Landgoed en op verzoek van de eigenaar bestemd tot natuur.	

Perceel H, nr. 9284 (ged.): dit perceel krijgt alsnog de bestemming Natuur conform feitelijke status, maar hier zijn geen natuurherstelmaatregelen voorzien.	
Perceel tussen Koopsweg en Snoeyinksbeek: binnen een gedeelte met de bestemming Natuur is ook een bufferzone aangeduid (specifieke vorm van agrarisch - bemesting uitgesloten); dit is niet nodig, omdat de bestemming Natuur al een bemestingsverbod bevat, de planologische situatie wordt aangepast, zonder dat dit inhoudelijke gevolgen heeft.	
Strook van perceel H 4762 (ged.): Agrarisch met waarden - Grasland en aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - bemesting uitgesloten. Dit is ten onrechte niet opgenomen in 2019, wordt hersteld, zonder dat dit inhoudelijke gevolgen heeft.	
oprit naar woning Koopsweg 14 is in 2019 ten onrechte niet als 'Wonen' bestemd, zonder dat dit inhoudelijke gevolgen heeft.	
perceel H, nr. 5280: door de maatregelen in het IP deelgebied Liesketbeek/Snoeyinksbeek kan de beperking in de bemesting (periode april - september) worden opgeheven. Er is, per saldo, geen wijziging in effecten op Natura 2000-gebied.	
Bufferzone langs zijbeek Snoeyinksbeek: deze is in 2019 niet juist op de verbeelding terecht gekomen. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.	

perceel H, nr. 10624 (ged.): door de aanwezige bufferstrook met bemestingsvrije zone, kan de beperking in de bemesting op de rest van het perceel (periode april - september) worden opgeheven. Er is, per saldo, geen wijziging in effecten op Natura 2000-gebied.	
perceel H, nr. 3277 (ged.): noordelijk deel van dit perceel is inmiddels formeel onderdeel van Natuurnetwerk Nederland en de bestemming wordt hiermee in overeenstemming gebracht. Dit heeft geen inhoudelijke gevolgen.	

Op de volgende afbeelding is het werkingsgebied te zien:

Figuur 1-1 afbeelding werkingsgebied Projectbesluit (met roze omlijning)

1.3 RELEVANTE MAATREGELEN

Alleen voor het deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek zijn, ten opzichte van het Provinciaal Inpassingsplan Landgoederen Oldenzaal (uit 2019) deels nieuwe/andere maatregelen geformuleerd. Hiervoor is ook een nieuw Inrichtingsplan gemaakt, Het Inrichtingsplan ‘Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal, deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek’². Voor de overige percelen binnen het werkingsgebied van het Projectbesluit (de percelen weergegeven in tabel 1), zorgt het projectbesluit enkel voor een planologische reparatie en/of actualisering, zonder inhoudelijk gevolg.

In deze paragraaf worden daarom alleen de relevante maatregelen, vastgelegd in het Inrichtingsplan deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek op hoofdlijnen genoemd. Voor een gedetailleerde beschrijving van de maatregelen per perceel (inclusief oppervlaktes) en de onderbouwing van die maatregelen wordt verwezen naar Hoofdstuk 5 van het Inrichtingsplan deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek.

De maatregelen in het deelgebied bestaan uit maatregelen om eutrofiëring van de natuur door o.a. uitspoeling van meststoffen uit agrarisch gebied tegen te gaan en uit hydrologische maatregelen, die de waterhuishouding in het Natura 2000-gebied moeten verbeteren.

Eutrofiëring:

- Om eutrofiëring tegen te gaan krijgen bepaalde agrarische gronden een minder belastende bestemming: natuur en/of permanent grasland. Binnen de bestemming Natuur geldt een bemestingsverbod en binnen de bestemming Agrarisch met Waarden – grasland vervalt de functie bouwland. Door de omzetting naar permanent grasland is de benutting van meststoffen effectiever, waardoor het risico op uit- en afspoeling van meststoffen verminderd. Hierdoor wordt de kans dat er meststoffen in het Natura 2000-gebied terecht kunnen komen, kleiner.
- Op de percelen die de bestemming Natuur krijgen worden ook concrete natuurmaatregelen getroffen, zoals het aanleggen van kruidenrijk grasland.
- Er worden twee robuuste bufferzones aangelegd, waarbinnen bemesting geheel is uitgesloten. Deze percelen krijgen ook de bestemming Natuur. De percelen vormen een buffer tussen agrarische grond en het watersysteem van het Natura 2000-gebied, waardoor er minder kans is dat meststoffen van de agrarische gronden uitspoelen naar dat watersysteem. Ook worden met hetzelfde doel enkele smallere bufferstroken met kleine randdammen aangelegd die ook zorgen voor een beperking van de uit- en afspoeling naar het watersysteem.
- Twee percelen worden geïnjecteerd met ijzeroxideslib, wat de fosfaatbeschikbaarheid in de toplaag van de percelen vermindert, en de uitspoeling (oppervlakkig en ondiep) naar het watersysteem beperkt. De percelen kunnen vervolgens nog als (agrarisch - permanent grasland) worden gebruikt en hoeven niet volledig uit agrarisch gebruik te worden genomen.

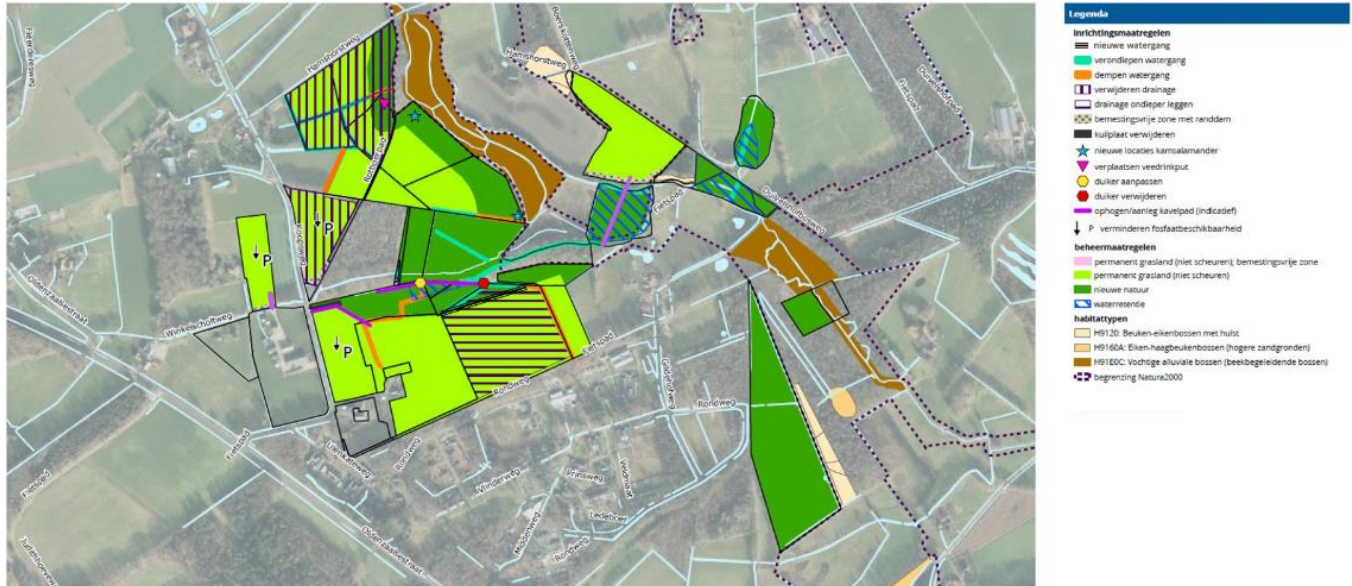
Hydrologie:

- Onklaar maken of ondieper leggen drainage;
- Verondiepen/dempen watergangen;
- Aanleg van een retentiegebied.

Verder zijn nog beperkte maatregelen opgenomen, zoals de aanleg van afrasteringen, het verplaatsen van een veedrinkput, aanleg poelen voor de kamsalamander, verwijderen duiker, enz..

² Toegevoegd in de bijlagen bij dit document

Maatregelenkaart

Figuur 1-2 maatregelenkaart inrichtingsplan (versie 24-04-2024), in groter formaat te vinden in bijlage 2: **nieuwe versie in de bijlage opnemen!!!**

Voor de voorgestelde maatregelen in het deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek is op 8 december 2023 een omgevingsvergunning verleend voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden, op basis van het toen geldende bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Losser. Het Projectbesluit zorgt voor de bescherming van de situatie na uitvoering van de maatregelen.

2 M.E.R.-BEOORDELING

2.1 M.E.R.-BEOORDELING PIP LANDGOEDEREN OLDENZAAL

Voor het PIP 'Landgoederen Oldenzaal' 2019 is destijds een m.e.r.-beoordeling gedaan; het bevoegd gezag heeft besloten dat het uitvoeren van het PIP niet leidde tot belangrijke nadelige milieugevolgen en dat geen milieueffectrapportage hoefde te worden doorlopen. Het nieuwe Projectbesluit omvat grotendeels percelen die deel uitmaakten van het PIP. Het Projectbesluit bevat deels ook andere maatregelen dan in het PIP zijn opgenomen. Er ligt immers een aangepast Inrichtingsplan ten grondslag aan het Projectbesluit. Daarom is er voor gekozen om voor het Project een nieuwe m.e.r.-beoordeling te doen, waarbij waar mogelijk nog gebruik is gemaakt van de 'oude' m.e.r.-beoordeling. Deze is als bijlage bij dit document gevoegd.

Op basis van meerdere terreinbezoeken, in de periode van 2018 tot heden, en de uitspraak van de Raad van State is gebleken dat de bevindingen en conclusies, zoals die op basis van onderzoek in de periode van 2016 tot 2018 in de Stroomgebiedsrapportages (bijlagen bij het Inrichtingsplan Landgoederen Oldenzaal uit 2019 en het PIP) zijn opgenomen, onveranderd actueel zijn en dat er maatregelen nodig zijn om de aanwezige knelpunten op te lossen. De actuele bevindingen en benodigde maatregelen zijn verwerkt in het Inrichtingsplan Landgoederen Oldenzaal, deelgebied Liesketbeek -Snoeyinksbeek (opgenomen in de bijlagen).

2.2 EEN M.E.R.(-BEOORDELINGS)PLICHTIG PROJECT

In bijlage V bij het Omgevingsbesluit, in samenhang met de artikelen 11.6 en 11.8 van het Omgevingsbesluit, worden de projecten en de daarvoor benodigde besluiten aangewezen:

- a. die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben en waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt, en
- b. waarvoor moet worden beoordeeld of die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, en, als dat het geval is, waarvoor bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Er moet ook een m.e.r.-procedure doorlopen worden bij de voorbereiding van een plan waarvoor op grond van de natuurregeling een *passende beoordeling* moet worden gemaakt. Dat is het geval wanneer activiteiten die in het plan zijn opgenomen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, kunnen leiden tot significant negatieve gevolgen voor een Natura 2000-gebied. Wanneer het gaat om plannen die verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied geldt geen verplichting om een passende beoordeling te maken.

Er kan een verplichting tot een plan-m.e.r. ontstaan als er een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan moet worden gemaakt en dit een kader vormt voor latere voor mer-(beoordelings)plichtige besluiten.

In kolom 4 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit zijn de besluiten genoemd, waarbij de milieueffectrapportage en m.e.r.-beoordeling moeten worden uitgevoerd. In veel gevallen wordt het Omgevingsplan genoemd, soms de omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit, enz.

In artikel 11.6 derde lid van het Omgevingsbesluit is het projectbesluit (met uitzondering van die van een waterschap) algemeen aangewezen als een van de benodigde besluiten in de zin van de in Bijlage V genoemde projecten. Hiermee is voorkomen dat dit instrument telkens moest worden genoemd in kolom 4.

Passende beoordeling

De maatregelen die in dit Projectbesluit mogelijk worden gemaakt, houden verband met of zijn nodig voor het beheer van het Natura 2000-gebied. Er is onder de Omgevingswet geen vergunningplicht voor het uitvoeren van inrichting- en herstelmaatregelen die verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het Natura2000-gebied "Landgoederen Oldenzaal". Deze activiteiten zijn namelijk geen onderdeel van het begrip 'Natura 2000-activiteit' (Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied). Er worden verder geen meekoppelkansen meegenomen in het projectbesluit. Er worden wel enkele percelen, die ten onrechte verkeerd waren bestemd, of ten onrechte niet waren meegenomen in het PIP, opgenomen in het projectgebied. Het gaat daarbij echter uitsluitend om een 'milieuneutrale' functiewijziging. De conclusie is dat voor het Projectbesluit daarom geen passende beoordeling nodig is en daarom via deze weg geen verplichting ontstaat om een milieueffectrapportage te doorlopen.

Bijlage V Omgevingsbesluit

In bijlage V bij het Omgevingsbesluit staat een aantal projecten genoemd die onderdeel kunnen zijn van de Ontwikkelopgave Natura 2000 in zijn algemeenheid. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten:

- B1 Turfwinning, groeven of dagbouwminen, in het geval van winning, wijziging of uitbreiding van een winning. Er geldt een m.e.r.-plicht voor de omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit voor groeven of dagbouwminen met een terreinoppervlakte van meer dan 25 hectare. Onder deze oppervlakte geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht.
- J12 de aanleg, wijziging of uitbreiding van landinrichtingsprojecten (landinrichting heeft als doel om de inrichting van het landelijk gebied te verbeteren in overeenstemming met de aan locaties toegedeelde functies, zoals op het gebied van landbouw, natuur, landschap, waterbeheer en recreatie). Er geldt geen directe m.e.r.-plicht, maar een m.e.r.-beoordelingsplicht voor het omgevingsplan dat de activiteit mogelijk maakt.
- A4 De aanleg, wijziging of uitbreiding van de eerste bebossing of ontbossing met het oog op een andere ruimtelijke functie van de grond. Er geldt geen directe m.e.r.-plicht, maar een m.e.r.-beoordelingsplicht voor het omgevingsplan dat de activiteit mogelijk maakt.

Concreet voor het projectbesluit

Er vindt niet of nauwelijks ontgraving plaats (evt. voor aanleg retentie), waarbij bovendien het winnen van delfstoffen niet de doelstelling is. Deze categorie is niet van toepassing bij het Projectbesluit.

Er veranderen enkele percelen van functie, van agrarisch naar natuur. Dit is te beschouwen als een

Landinrichtingsproject. Er geldt voor deze categorie projecten geen directe m.e.r.-plicht. Voor de aanleg, wijziging of uitbreiding moet een m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd. Het Omgevingsplan is als bijbehorend besluit genoemd, maar, zoals al aangeven is ook het projectbesluit een dergelijk besluit.

Van ont- of bebossing is geen sprake.

2.3 PROCEDURE EN BEOORDELINGSCRITERIA

De m.e.r. beoordeling hoort bij het provinciale TAM-projectbesluit, waarin het hiervoor genoemde 'landinrichtingsproject' mogelijk worden gemaakt. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor het vaststellen van het projectbesluit en bevoegd te besluiten of een milieueffectrapportage nodig is (de m.e.r.-beoordeling). Dit besluit wordt genomen op basis van de informatie in het voorliggende document.

De m.e.r.-beoordeling wordt gedaan aan de hand van drie hoofdcriteria die zijn opgenomen in bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn. Deze drie hoofdcriteria zijn:

- kenmerken van het project;
- plaats van het project;
- kenmerken van het potentiële effect.

In deze rapportage is de informatie opgenomen op basis waarvan het bevoegd gezag kan beoordelen of sprake is van aanzienlijke milieueffecten als gevolg het 'Landinrichtingsproject'. In het geval deze niet kunnen worden uitgesloten, kan het bevoegd gezag besluiten dat een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Als geen aanzienlijke milieueffecten optreden of te verwachten zijn, wordt dit onderbouwd in een besluit vastgelegd.

Voor het opstellen van deze notitie is gebruik gemaakt van informatie uit de 'oude' m.e.r.-beoordeling, het nieuwe Inrichtingsplan voor het deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek (versie d.d. 24 april 2024) en informatie die is gebruikt bij het onderbouwen van het TAM-projectbesluit.

3 KENMERKEN EN PLAATS VAN HET PROJECT

3.1 KENMERKEN VAN HET PROJECT

Bij het **kenmerk van het project** moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- a. de omvang van het project;
- b. de cumulatie met andere projecten;
- c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- d. de productie van afvalstoffen;
- e. verontreiniging en hinder;
- f. risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Ad a.

In paragraaf 1.3 zijn de **relevante** maatregelen globaal beschreven. De relevante maatregelen beslaan een relatief beperkt gebied. Een deel bestaat enkel uit een functiewijziging van het perceel, om de omvang van de bemesting terug te dringen en daarmee het risico op eutrofiëring van het Natura 2000-gebied te verminderen. Andere maatregelen bestaan uit het dempen en verondiepen van sloten en het aanpassen van drainage.

Ad b.

Voor zover bekend zijn er geen relevante andere projecten in de omgeving die zorgen voor cumulatie.

Ad c.

Gezien de aard van de werkzaamheden (zie paragraaf 1.3), wordt slechts een deel daarvan gerealiseerd met behulp van materieel op brandstof. De omvang van de werkzaamheden is beperkt en leidt niet tot een onevenredig gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Ad d.

De activiteiten leiden niet tot een relevante productie van afvalstoffen. Het gaat in de meeste gevallen om een gewijzigd planologisch gebruik, met een beperkt aantal fysieke maatregelen (met grond, hekwerken enz.).

Ad e.

De aard van de werkzaamheden zorgt niet voor een relevante verontreiniging of hinder.

Ad f.

Er worden geen risicovolle stoffen of technologieën gebruikt. Er is geen extra risico op ongevallen.

3.2 PLAATS VAN HET PROJECT

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn, moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- a. het bestaande grondgebruik;
- b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- c. het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - wetlands;
 - kustgebieden;
 - berg- en bosgebieden;
 - reservaten en natuurparken;
 - gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn);
 - gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
 - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
 - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

Ad a.

Het bestaande grondgebruik is grotendeels agrarisch, deels natuur. Snelle afvoer van oppervlaktewater, bemesting van agrarische percelen en overstroming van nutriëntenrijk beekwater zorgt voor problemen in het Natura 2000-gebied. Daarom krijgt een deel van de agrarische gronden binnen het deelgebied Liesketbeek – Snoeyinksbeek, die worden ingericht als robuuste bemestingsvrije bufferzones, de functie 'natuur'. De andere agrarische percelen binnen dit deelgebied krijgen de functie 'agrarisch met waarden – permanent grasland'. Aan deze functies worden planregels gekoppeld, die bijvoorbeeld ontwatering en/of bemesting beperken of verbieden, met als doel de verbetering van het Natura 2000-gebied.

Ad b. en c.

Het projectgebied ligt in, of grenst aan het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal. De situatie in het Natura 2000-gebied vraagt volgens het Beheerplan voor het gebied om maatregelen tegen verdroging en vermessing. De maatregelen moeten leiden tot een verbetering van het opnamevermogen van het natuurlijke milieu en daarmee uiteindelijk bijdragen aan het bereiken van de gewenste staat van instandhouding van het Natura 2000-gebied.

4 KENMERKEN VAN DE MOGELIJKE EFFECTEN

4.1 INLEIDING

Gezien de aard van de maatregelen zijn effecten mogelijk op het gebied van bodem, (grond-)water en vernatting en ecologie. Andere aspecten, zoals geluid, archeologie, landschap, enz. zijn niet aan de orde en worden daarom niet behandeld. Het landschap wordt door de maatregelen niet aangetast, maar door de nieuwe inrichting juist versterkt. Aantasting van eventuele archeologische waarden is niet aan de orde, omdat er geen werkzaamheden plaatsvinden die dieper gaan dan de bouwvoor (max 40 cm/-maaiveld).

De effecten van dit projectbesluit raken alleen de betrokken eigenaren/agrariërs in het projectgebied zelf. Er zijn geen verder reikende effecten. De maatregelen en de effecten zijn met de betrokken eigenaren/agrariërs besproken en zijn opgenomen en doorgerekend in de schadeloosstellingsovereenkomsten.

4.2 ECOLOGIE

Het Natura 2000-gebied "Landgoederen Oldenzaal" is begrensd als Habitatrichtlijngebied.

Het gebied heeft volgens het Beheerplan Landgoederen Oldenzaal 2 kernopgaven:

- 5.07: Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) *H91E0_C;
- 6.07: Verbeteren kwaliteit en voor zover mogelijk uitbreiding areaal eiken-haagbeukbossen (hogere zandgronden) H9160_A.

De inrichtingsmaatregelen worden genomen om bestaande problemen in het Natura 2000-gebied te verminderen. De maatregelen leiden tot meer vernatting (zie ook paragraaf 4.4.1) en gaan eutrofiëring tegen. De habitattypen Vochtige alluviale bossen en Eiken-haagbeukenbossen profiteren omdat deze goed gedijen bij hoge grondwaterstanden.

De maatregelen die in het Projectbesluit mogelijk worden gemaakt, houden verband met of zijn nodig voor het beheer van het Natura 2000-gebied. Er is onder de Omgevingswet geen vergunningplicht voor het uitvoeren van inrichting- en herstelmaatregelen die verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het Natura2000-gebied

"Landgoederen Oldenzaal". Deze activiteiten zijn namelijk geen onderdeel van het begrip 'Natura 2000-activiteit' (Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied). Er worden verder geen meekoppelkansen meegenomen in het projectbesluit. Er worden wel enkele percelen, die ten onrechte verkeerd waren bestemd, of ten onrechte niet waren meegenomen in het PIP, opgenomen in het projectgebied. Het gaat daarbij echter uitsluitend om een 'milieuneutrale' functiewijziging. Voor de werkzaamheden is geen omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet (flora- en fauna activiteit of natura 2000-activiteit) nodig.

Er moet uiteraard wel zorgvuldig worden omgegaan met de aanwezige soorten. Hiervoor wordt een Ecologisch werkprotocol gevolgd.

De maatregelen zijn een verbetering voor de natuur en leiden niet tot aanzienlijke milieueffecten; het doorlopen van een milieueffectrapportage is niet aan de orde.

4.3 BODEM EN WATER

De habitat Vochtig alluviaal bos is gevoelig voor een te hoge nutriëntenlast. Deze nutriëntenlast bestaat uit een combinatie van de stikstofdepositie en de lokale toestroom van meststoffen. Het verminderen van de stikstofdepositie valt buiten de scope van het inrichtingsplan, maar het verminderen van de lokale toestroom van meststoffen kan wél worden aangepakt. Door het lokaal uit- en afspoelen van meststoffen zorgt het landbouwkundig gebruik van de percelen binnen het plangebied voor een daadwerkelijk knelpunt, doordat het een negatieve invloed heeft op het habitattypen Vochtig alluviaal bos.

De maatregelen in het Inrichtingsplan leiden tot een vermindering van meststoffen in de bodem, in combinatie met het verminderen van de uitstroom van meststoffen naar het aangrenzend watersysteem en bestaan uit:

- Een functiewijziging van agrarische grond naar natuur, met een verbod op bemesting;
- Een functiewijziging van bouwland naar permanent grasland, plaatselijk (ter plaatse van de bufferstroken) in combinatie met beëindiging van bemesting;
- het inrichten van bufferzones (door functiewijziging naar bestemming Natuur, aangepaste beplanting en verbod op bemesting) en bemestingsvrije bufferstroken bij beken en langs natuur, om vermesting door uit- en/of afspoeling te verminderen;
- het verminderen van de fosfaatbeschikbaarheid door het injecteren van twee percelen met ijzeroxideslib, om af- en uitspoeling van meststoffen te voorkomen.

De laatste maatregel is nieuw ten opzichte van het Inrichtingsplan bij het PIP 2019. Op de (mais-)percelen wordt ijzeroxideslib (afkomstig uit grondwater bij drinkwaterwinning) geïnjecteerd in de bodem om het vrij beschikbare fosfaat zoveel mogelijk te binden, ter voorkoming van uit- en/of afspoeling. Het is een simpele en effectieve maatregel om de directe P-beschikbaarheid in de toplaag van de bodem snel te verminderen.

Er is onderzoek gedaan naar de werking en de effecten van deze maatregel en voor de toepassing op de desbetreffende percelen zijn specifieke notities en rapporten opgesteld³ (zie de rapporten in bijlage 3). Ook is met behulp van laboratoriumonderzoek en schudproeven de toepassingsdosis bepaald⁴ (rapport NMI 1992.N.23, april 2024). De goede werking van de maatregel is in de praktijk vastgesteld en is daarmee doelmatig.

In het drinkwaterslib kunnen zware metalen, organische microverontreinigingen of bij het productieproces gebruikte hulpstoffen aanwezig zijn. Het is uiteraard niet de bedoeling de bodem te verontreinigen. Uit het eerder aangehaalde onderzoek blijkt dat, als een bepaalde maximale dosering (100 ton product per hectare) wordt gehanteerd, de normen voor zware metalen niet worden overschreden en de beschikbaarheid van de metalen in de bodem, en dus ook het risico op uitspoeling, wordt verlaagd. De situatie wordt verder gemonitord: er is een nulsituatie vastgelegd en na een

³ - Toepassing van drinkwaterslib op fosfaatrijke gronden t.b.v. natuurontwikkeling, KWR, maart 2017 (Alterra Wageningen UR, B-ware), zie bijlage 3a;

- Veiligheidsinformatieblad Waterijzer, Aquaminerals; zie bijlage 3b;

- Fosfaatverliezen naar het oppervlaktewater beperken, uitwerking maatregelen voor drie percelen in Losser, NMI, 19 juli 2023, Rapport 1968.N.23, zie bijlage 3c;

- Toepassen IJzeroxideslib, Effect op uitspoeling zware metalen en bestrijdingsmiddelen, NMI, 21 september 2023, zie bijlage 3d;

- Samenstelling ijzeroxideslib in relatie tot normstelling bodemkwaliteit, zie bijlage 3e;

- Reactie op uitwerking en voorwaarden Omgevingsdienst Twente op toepassing waterijzer, NMI, 12 februari 2024, zie bijlage 3f;

- Fosfaattoestand percelen te Losser, Ruimtelijke variatie in de fosfaatbeschikbaarheid en het beperken van fosfor uitspoeling met ijzeroxideslib, NMI, 1 mei 2024, Rapport 1992.N.23, zie bijlage 3g.

⁴ zie bijlage 3g.

eerste (en eventuele tweede) dosering wordt de bodem opnieuw bemonsterd. Ook na afloop van de maatregel wordt gemonitord hoe de effecten in de bodem zich ontwikkelen.

De kans dat zware metalen en/of bestrijdingsmiddelen in het grondwater terechtkomen is nihil omdat de ondoordringbare keileem laag in de ondiepe ondergrond ervoor zorgt dat er geen directe verbinding is met het grondwater.

Op basis van de uitgevoerde praktijkonderzoeken en overleggen tussen bevoegd gezag en deskundigen is het uitgangspunt dat deze maatregel (die slechts op delen van twee percelen wordt uitgevoerd) niet leidt tot aanzienlijke milieueffecten en dat wordt voldaan aan de zorgplicht. Het doorlopen van een milieueffectrapportage is niet aan de orde.

4.4 VERNATTING

4.4.1 VERNATTING EN AGRARISCH GRONDGEBRUIK

Voor het gehele plangebied van het PIP N2000 Landgoederen Oldenzaal is er onderzoek gedaan naar de effecten van de beoogde grondwaterstandsverhoging op agrarisch gebruik als gevolg van de maatregelen⁵. Hiervoor wordt verwezen naar de bijbehorende m.e.r.-beoordeling 2018. De maatregelen die genomen worden zijn gericht op het langer vasthouden van water in het gebied. De maatregelen hiertoe zijn o.a. verondiepen en dempen van watergangen, verwijderen van drainage en aanleg retentiegebieden. Er wordt niet 'actief' een peil opgezet. Met de eigenaren/boeren die binnen de invloedssfeer van de hydrologische maatregelen eigendom hebben liggen, en waar sprake is van enig nadelig hydrologisch effect zijn/worden schadeloosstellingsovereenkomsten gesloten. Daarnaast is er een schadeloket ingericht waar een schadeclaim kan worden ingediend als bedrijven/personen van mening zijn dat zij schade hebben geleden door toedoen of nalaten van de provincie. Echter is vanuit het project zoveel mogelijk aan de voorkant geregeld, waardoor het schadeloket als eventueel vangnet zou moeten dienen.

4.4.2 ONTWATERING GEBIED DE REUVER

In het PIP 2019 was voor gronden in het gebied 'de Reuver' (noordelijk deel van het plangebied) een verbod op ontwatering opgenomen. Eén van de agrariërs in het gebied heeft dit met succes aangevochten. Uit de onderzoeken naar de waterhuishouding blijkt namelijk dat de bestaande ontwatering geen negatieve effecten heeft op het Natura 2000-gebied, maar dat ligt anders bij een **verdere** ontwatering. Dit heeft er toe geleid dat in het Projectbesluit de beperkende regels zijn aangepast, in die zin dat bestaande ontwatering mag blijven bestaan en eventueel mag worden vervangen in dezelfde omvang. Een toename van de ontwatering is niet toegestaan. Dit heeft een positief effect op de landbouwkundige gebruiksmogelijkheden. Dit is ook conform en zoals bedoeld in het Inrichtingsplan 2019.

⁵ Grondgebruiksmogelijkheden Natura2000 Landgoederen Oldenzaal en Dinkelland; Badus Bodem en Water, 07-09-2018, zie bijlage 4.

5 CONCLUSIE

Het projectbesluit, voor zover dat relevante maatregelen bevat, zorgt niet voor aanzienlijke milieueffecten. De maatregelen zijn juist bedoeld om negatieve effecten op natuur te voorkomen en/of te verminderen en zijn opgesteld in overleg met de betrokken grondeigenaren/-gebruikers. Een milieueffectrapportage is niet aan de orde.

OVERZICHT BIJLAGE(N) TOEGEVOEGD IN LOS BIJLAGENRAPPORT

Bijlage 1

- m.e.r.-beoordeling PIP 2018/2019

Bijlage 2

- Inrichtingsplan (versie 24-04-2024)

Bijlage 3

- a-g Rapporten ijzeroxideslib

Bijlage 4

- vernatting irt agrarisch grondgebruik

BIJLAGE

1

M.E.R.-
BEOORDELING PIP
2018/2019

BIJLAGE

2

INRICHTINGSPLAN
(VERSIE 24-04-
2024)

BIJLAGE

3

A-G RAPPORTEN
IJZEROXIDESLIB

BIJLAGE

4

VERNATTING IRT
AGRARISCH
GRONDGEBRUIK

